

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1272/2022
30.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милица Лесковац, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Водовод и канализације“ Нови Сад, чији је пуномоћник Ивана Ташевски, адвокат из ..., ради утврђења и исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2818/21 од 02.02.2022. године, у седници одржаној 30.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2818/21 од 02.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1841/2019 од 15.06.2021. године, тужбени захтев тужиле је делимично усвојен (став први изреке); одбачена је тужба тужиле у делу којим је тражила да се поништи отказ уговора о обављању привремених и повремених послова број .. од 27.11.2019. године (став други изреке); утврђено је да је тужила у радном односу на неодређено време код туженог почев од 01.01.2018. године (став трећи изреке); обавезан је тужени да тужилу врати на рад у року од осам дана од дана достављања преписа пресуде под претњом извршења (став четврти изреке); обавезан је тужени да тужили на име разлике зараде за период од јануара 2018. године до новембра 2019. године исплати појединачне месечне новчане износе са законском затезном каматом како је ближе означено у изреци (став пети изреке); обавезан је тужени да тужили на име минулог рада за период од јануара 2018. године до новембра 2019. године исплати појединачне месечне новчане износе са законском затезном каматом ближе означене у изреци (став шести изреке); одбијен је тужбени захтев тужиле у погледу исплате увећане зараде на име минулог рада за период од јануара 2018. године до новембра 2019. године преко износа досуђених ставом шестим изреке (став седми изреке); обавезан је тужени да тужили за период од јануара месеца 2018. године до новембра месеца 2019. године на име накнаде за исхрану у току рада исплати појединачне месечне новчане износе са законском затезном каматом ближе наведене у изреци (став осми изреке); обавезан је тужени да тужили на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора за 2018. и 2019. годину исплати износе са законском затезном каматом ближе наведене у изреци (став девети изреке); одбијен је тужбени захтев тужиле у делу којим је тражила да се тужени обавезе да јој на име

накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора за 2017. годину исплати тражени износ са законском затезном каматом (став десети изреке); обавезан је тужени да у корист тужиље за период од 01.01.2018. до 27.11.2019. године уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање код надлежног Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије, Републичког фонда за здравствено осигурање Републике Србије и Националне службе за запошљавање, а према основици која буде важила на дан исплате износа досуђених на име разлике зараде утврђених овом пресудом (став једанаести изреке); обавезан је тужени да тужиљи исплати трошкове парничног поступка у укупном износу од 100.698,00 динара са законском затезном каматом од извршности до коначне исплате у року од 15 дана (став дванаести изреке) и одбијен је тужбени захтев тужиље у погледу законске затезне камате на досуђене трошкове парничног поступка за период од пресуђења до извршности пресуде (став тринаести изреке).

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2818/21 од 02.02.2022. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба туженог и преиначена у усвајајућем делу првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев: да се утврди да је тужиља засновала радни однос на неодређено време код туженог дана 01.01.2018. године; да се тужени обавезе да тужиљу врати на рад у року од осам дана од дана достављања преписа пресуде; да се тужени обавезе да тужиљи за период од 01.01.2018. до 17.11.2019. године исплати разлику зараде, увећану зараду по основу минулог рада, накнади трошкове за исхрану у току рада и накнади штету за неискоришћени годишњи одмор; да тужени у корист тужиље за исти период уплати доприносе надлежном Фонду ПИО, надлежном Фонду здравственог осигурања и Националној служби за запошљавање, а према основици која буде важила на дан уплате досуђених разлика зараде утврђених побјаном пресудом у року од 15 дана, као и да туженом накнади трошкове поступка у износу од 100.698,00 динара са законском затезном каматом од извршности до коначне исплате у року од 15 дана. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 61.400,00 динара и трошкове жалбеног поступка у износу од 35.349,00 динара, све са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате у року од осам дана.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побјану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18 и 18/20) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је по основу више закључених уговора о обављању привремених и повремених послова била радно ангажована код туженог у периоду од 01.01.2018. до 27.11.2019. године на обављању истих послова. Постојао је континуитет у обављању тих послова у наведеном периоду јер је тужени по истеку закљученог уговора о обављању привремених и повремених послова са тужиљом одмах закључивао нови уговор о обављању привремених и повремених

послова са другачијим називом посла, али би тужилца без прекида настављала да код туженог обавља увек исте послове. Послови које је тужилца обављала код туженог су, према одредбама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова код туженог од 31.01.2017. године и од 12.09.2018. године, у опису послова радног места „чистач просторија – спремачица“. Наведеним правилницима било је предвиђено да послове тог радног места обавља 21 извршилац. Међутим, у спорном периоду од 01.01.2018. године до 27.11.2019. године, на том радном месту је било распоређено од 11 до 13 извршилаца.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужилце за утврђење радног односа заснованог на неодређено време, враћање на рад и исплату тражених накнада проистеклих из радног односа, основан. Ово стога јер је тужени злоупотребио институт привремених и повремених послова, због чега су предметни уговори о обављању привремених и повремених послова ништави с обзиром на то да су закључени противно одредби члана 197. Закона о раду како би се избегло заснивање радног односа.

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог дошао до другачијег закључка, па је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужилце. Према оцени другостепеног суда, првостепени суд је пропустио да приликом примене материјалног права цени да је тужени јавно предузеће које по члану 2. став 1. тачка 5) Закона о буџетском систему спада у кориснике јавних средстава, због чега се у односу на њега примењују одредбе тог закона којима је у спорном периоду била прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних односно упражњених радних места.

Према оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је тужбени захтев тужилце одбио и то са разлога наведених у образложењу побијане пресуде.

Чланом 197. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14) прописано је да послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години закључити уговор о обављању привремених и повремених послова.

По налажењу Врховног касационог суда, правилно је оценио првостепени суд да су у конкретном случају уговори о обављању привремених и повремених послова закључени противно цитираној одредби члана 197. став 1. Закона о раду, али је другостепени суд основано нашао да се у односу на тужено јавно предузеће примењују одредбе о забрани заснивања радног односа прописане Законом о буџетском систему, које првостепени суд није имао у виду приликом одлучивања.

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, број 95/18) је прописано у члану 27е став 34. да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2019. године. Изузетно од става 34. овог члан, радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Укупан број запослених на одређено

време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама, код корисника јавних средстава, не може бити већи од 10% укупног броја запослених. Изузетно од става 36. овог члана, број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама, код корисника јавних средстава, може бити већи од 10% укупног броја запослених, уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства (ст. 35-37). Чланом 105. истог закона, прописано је да ако су одредбе других закона односно прописа, у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Према ставу Врховног касационог суда, одредбе Закона о буџетском систему којима се прописује забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места код корисника јавних средстава су *lex specialis* у односу на одредбе члана 32. Закона о раду, којима је прописано да ако послодавац не закључи уговор о раду пре ступања запосленог на рад, сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад.

Имајући у виду изложено, а како је тужени корисник јавних средстава, то се на њега, по правилној оцени другостепеног суда, односи забрана новог запошљавања, односно заснивања радног односа мимо претходно прибављене сагласности надлежног органа.

С обзиром на изложено, неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, па је Врховни касациони суд применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић